*Paul Csavdari*

# Mitul universal și creația prin Cuvânt

## Paradoxul religios și claritatea Mekorah

Religiile mari ale lumii trăiesc astăzi dintr-un paradox pe care ele însele l-au creat.
Își revendică autoritatea de la un text pe care îl declară Revelație, dar îl interpretează ca mit atunci când realitatea le contrazice literalismul. Acest paradox a devenit fundamentul gândirii religioase moderne: o pendulare permanentă între „istorie" și „simbol", între ceea ce trebuie crezut și ceea ce trebuie explicat.

Cazul cel mai vizibil este povestirea potopului și genealogia „fiilor lui Noe".

Pe de o parte, textul afirmă că întreaga omenire descinde dintr-un singur om și din cei trei fii ai lui, după o catastrofă globală în care „toate făpturile" au pierit. Pe de altă parte, lumea reală – cu rase, continente și civilizații neîntrerupte – arată că acest scenariu nu a avut loc niciodată.

## 1. Paradoxul mainstream-ului

Teologia iudaică, creștină și islamică au reacționat la această contradicție nu prin delimitare, ci prin adăugarea de explicații compensatorii. Astfel s-a născut ceea ce putem numi „teologia paradoxului" – o construcție menită să salveze prestigiul textului prin ambiguitate controlată.

- Iudaismul postexilic a transformat mitul mesopotamian într-o narațiune universală: toți oamenii sunt fiii lui Noe.
  Când realitatea a infirmat literalitatea, rabinii au spus că „toți" înseamnă doar lumea cunoscută atunci.

- Creștinismul a mers pe aceeași linie, spiritualizând potopul: „lumea a fost curățată de păcat", nu distrusă fizic.

- Islamul a preluat schema integral, adăugând că toți oamenii sunt „urmașii lui Adam" și că fiecare se naște musulman, dar unii „rătăcesc".

Toate aceste versiuni au în comun aceeași strategie dublă: păstrează mitul ca simbol moral, dar îl dezmint ca fapt.
În limbaj rațional, aceasta înseamnă: nici alb, nici negru.
În limbaj religios, se numește „taina credinței".

Această poziție paradoxală nu mai este credință, ci filosofie travestită în teologie.
Ea folosește rațiunea nu pentru a înțelege revelația, ci pentru a o neutraliza prin explicații convenabile.
Rezultatul este o teologie a „împăcării cu absurdul", în care contradicția nu se rezolvă, ci se sacralizează.

## 2. Originea confuziei

Confuzia nu vine din textul Revelat, ci din amestecul dintre revelație și mit.
Geneza 1 descrie un act de creație prin Cuvânt – o ordine morală, universală, fără nume, fără cronologie, fără localizare.
Omul este creat ca specie morală, „după chipul lui Dumnezeu", nu ca un singur individ. Nu i se spune „Adam", ci „pământenii" (ha-adamîn sens colectiv).

În schimb, Geneza 2–11 introduce mitul: omul din lut, suflarea de viață, șarpele, potopul, genealogia universală.
Acestea nu mai sunt Revelație, ci etimologie, simbol și morală locală. Ele provin din fondul mesopotamian și au fost rearanjate pentru a da un sens religios unei lumi deja cunoscute.

Când filosofia greacă a intrat în scenă, această structură a fost universalizată.
„Omul din lut" a devenit „trup", „suflarea" a devenit „suflet", „căderea" a devenit „păcat originar".
Religia a devenit sistem ontologic, nu relație morală.

De aici decurge paradoxul: o poveste locală, particulară, este declarată revelație universală.
Când realitatea contrazice povestea, filosofia intervine și spune că textul „nu trebuie înțeles literal, ci spiritual".
Astfel, minciuna mitică este salvată printr-o minciună filosofică.

## 3. Claritatea Mekorah

Mekorah respinge acest amestec.
Ea separă Revelația de mitologie, exact acolo unde textul însuși o face: după Sabatul creațiunii.
Tot ce urmează după Sabat nu mai este act de creație, ci narațiune interpretativă.

Prin urmare:

- Revelația autentică se oprește la Sabatul creațiunii.
- Tot ce urmează– de la Eden la Babel – este mitologie moralizată.

În Geneza 1, umanitatea este creată prin Cuvânt, la fel ca restul creației. Nu este modelată din lut, nu primește suflare, nu este testată, nu cade, nu este pedepsită. Este pur și simplu: „Să fie pământeni după chipul Meu, după asemănarea Mea, și să stăpânească…"– o propoziție de valoare, nu o legendă.

Aici nu există „prim om". Există omenire.
Nu există „rase". Există pământeni.

Nu există „cădere”, ci responsabilitate.
Nu există „mântuire”, ci adevăr.

Această claritate desființează paradoxul religios.
Dacă omul este creat prin Cuvânt, el nu derivă dintr-o genealogie biologică, ci dintr-o identitate morală.
Diversitatea umană nu mai trebuie justificată prin mituri sau blesteme, ci este parte a ordinii create.

## 4. Consecința pentru toate religiile genealogice

Toate religiile care se bazează pe dogma „primului om” – iudaism, creștinism, islam – moștenesc același defect de construcție: confundă originea morală cu originea biologică.
De aici derivă toată ierarhia artificială a popoarelor, limbilor și credințelor.
Când un sistem spune „noi suntem urmașii direcți ai lui Adam”, el stabilește o linie de sânge sacralizată, nu o comunitate morală.

**Islamul** preia integral structura mitologică din Geneza 2–3, dar o exprimă în limbaj coranic.
În islam, mitul despre Adam nu are loc de la început pe pământ, ci într-un „jannah” – o grădină cerească, uneori tradusă ca „Paradis” sau „Grădina de sus”.
Allah îl creează pe Adam din lut, îl învață numele tuturor lucrurilor și îl așază în această grădină, dându-i porunca să nu se apropie de un anumit pom.
Când îngerii primesc ordin să se plece înaintea lui, Iblis (numele islamic al Satanei) refuză, spunând: „Eu sunt mai bun decât el; pe mine m-ai făcut din foc, iar pe el din lut.”
Pentru această neascultare, Iblis este alungat, dar reușește mai târziu să-i ispitească pe Adam și pe soția sa, făcându-i să încalce porunca.
Ca urmare, Allah îi coboară pe pământ, care devine locul existenței lor și începutul istoriei umane.

Astfel, în islam, viața pe pământ nu este starea originară a omului, ci o consecință a unei căderi dintr-un plan superior.
Toți oamenii sunt considerați „fiii lui Adam”, născuți din această coborâre, iar sensul vieții este reîntoarcerea, prin supunere, la starea de ascultare pierdută.

Și totuși, realitatea lumii – cu civilizații milenare neatinse de acest mit – arată că povestea nu este genealogie, ci simbol.

Mekorah rupe această dependență.
Ea spune: omul nu se definește prin descendență, ci prin chipul moral.
Nimeni nu este „urmașul” nimănui; fiecare este purtător al aceleiași origini morale.

## 5. Revelația fără paradox

Claritatea Mekorah vine din restaurarea Revelației.
Ea elimină nevoia de explicații paradoxale, pentru că nu amestecă planurile.
Ceea ce aparține mitului rămâne mit; ceea ce aparține Revelației rămâne Revelație.

Prin această separare, omul își recapătă locul în ordinea creației: nu ca ființă „căzută din Eden”, ci ca ființă morală responsabilă de pământul pe care trăiește.
Nu ca slujitor al unei genealogii divine, ci ca partener al adevărului.

## Concluzie

Paradoxul religios s-a născut din refuzul de a alege între adevăr și mit.
Mekorah alege: lasă mitul la locul lui și păstrează Revelația acolo unde începe – la Cuvânt.
Astfel, între mitul universal și creația prin Cuvânt, Mekorah alege claritatea: omul nu este o relicvă a unui trecut pierdut, ci expresia vie a unei creații morale.